

Література

1. Сауляк Н. І. Робота зі словниковими словами: нестандартний дидактичний матеріал для уроків рідної мови, читання, природознавства. Х.: Основа, 2008. 221 с.
2. Семчинський С. В. Загальне мовознавство. К., 1996. С. 6 – 25.
3. Сербенська О. А., Волощак М. Й. Актуальне інтерв'ю з мовознавцем: 140 запитань і відповідей. К.: Просвіта, 2001. 204 с.
4. Чекіна О. Ю. Робота зі словниковими словами: нетрадиційні прийоми, ігри та завдання для учнів 1-4 класів. Х.: Основа, 2008. 109 с.

ВИКОРИСТАННЯ ІКТ У НАВЧАННІ ДІТЕЙ МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ З ВАДАМИ СЛУХУ

Дубяга Світлана Миколаївна

*кандидат педагогічних наук, доцент,
завідувач кафедри початкової освіти*

*Мелітопольський державний педагогічний університет
імені Богдана Хмельницького, м. Мелітополь*

Дубяга Владислава Ігорівна

*здобувач вищої освіти напрямку підготовки «Практична психологія»,
Мелітопольський державний педагогічний університет
імені Богдана Хмельницького, м. Мелітополь*

Анотація. У статті автором наголошується на важливості використання у навчанні молодших школярів з вадами слуху інформаційно-комунікаційних технологій, так як провідний аналізатор у таких дітей – зоровий, тому вони краще засвоюють навчальний матеріал, маючи перед собою зорові опори. Велика увага приділяється саме презентаціям, де сприйняття навчального матеріалу відбувається через зір.

Ключові слова: діти з вадами слуху, молодший школяр, інформаційно-комунікаційні технології, презентації.

Багато років система освіти ділила дітей на звичайних та інвалідів, які практично не мали можливості отримати освіту та реалізувати свої можливості, таких дітей не брали в загальноосвітні заклади, де навчаються звичайні здорові діти. Несправедливість такої ситуації очевидна. Діти з особливим потребами повинні мати рівні можливості з дітьми звичайними.

Сучасна система розвиненого демократичного суспільства покликана відповідати індивідуальним потребам особистості, зокрема, потребі в повноцінному та різнобічному особистісному становленні та розвитку – враховуючи індивідуальні відхилення, інтереси, мотиви і здібності (особистісна успішність), потребі в органічному входженні особистості в соціум і плідна участь у житті суспільства (соціальна успішність); потребі в розвиненості в особистості універсальних трудових і практичних умінь, готовності до вибору професії (професійна успішність).

Включення дітей з особливими освітніми потребами (дітей з інвалідністю, дітей з обмеженими можливостями здоров'я, дітей з особливостями розвитку) в освітній процес у закладах загальної типу за місцем проживання – це порівняно новий підхід для української освіти. Основна мета навчання таких дітей в загальноосвітній початковій школі – навчити мету дитину за короткий проміжок часу освоювати, перетворювати і використовувати в практичній діяльності інформацію. Допомогти вчителю у вирішенні цього непростого завдання може поєднання традиційних методів навчання та сучасних інформаційних технологій.

Використання інформаційних технологій має особливо велике значення в системі навчання і соціальної реабілітації дітей з вадами слуху, так як провідний аналізатор у таких дітей – зоровий. Вони краще засвоюють навчальний матеріал, маючи перед собою зорові опори.

Зорове сприйняття – основний спосіб розширення кругозору нечуючих школярів, який забезпечує можливості спілкування з іншими людьми і сприйняття зверненої до них мови.

Увага школяра з вадами слуху залежить від якості наочності дидактичного матеріалу.

Розвиток словесно-логічного мислення залежить від наочно-образного, у зв'язку з цим для успішного засвоєння навчального матеріалу необхідно використовувати наочність.

Враховуючи особливості психічного розвитку, а також для збагачення словника нечуючих учнів, формування різних форм словесного мовлення учнів на уроках доцільно використовувати інформаційно-комунікаційні технології, які створюють необхідну мотивацію оволодіння мовним матеріалом.

Застосування ІКТ на уроках у школі для дітей з вадами слуху:

- посилює позитивну мотивацію навчання;
- активізує розумову і мовленнєву діяльність учнів;
- створює сприятливий психологічний клімат на уроці;
- зберігає інтерес дітей до предмету;
- урізноманітнює роботу на уроці;
- сприяє розвитку інформаційної грамотності;
- дозволяє використовувати гру як важливий елемент навчання.

Комп'ютер дає вчителю нові можливості, дозволяючи разом з учнем отримувати задоволення від захоплюючого процесу пізнання, не тільки силою уяви розсовуючи стіни шкільного кабінету, але за допомогою новітніх технологій зануритися в яскравий барвистий світ. Таке заняття викликає у дітей емоційний підйом, навіть відстаючі учні охоче працюють з комп'ютером.

Уроки з використанням інформаційних технологій не тільки поживають навчальний процес, а й підвищують мотивацію навчання.

Робота з використанням презентацій сприяє вирішенню одного з найважливіших завдань на уроках в школі для нечуючих дітей – це розвиток мовлення учнів. Презентація дає можливість учителю самостійно

компонувати навчальний матеріал, виходячи з особливостей конкретного класу, теми, предмета, що дозволяє побудувати урок так, щоб домогтися максимального навчального ефекту.

Використання мультимедійних презентацій на уроках допомагає зробити урок цікавішим. У процес сприйняття включаються не тільки зір, але й слух, емоції, уява, які допомагають нечуючим дітям глибше зануритися в досліджуваний матеріал, роблять процес навчання менш виснажливим. Завдяки комп'ютеру діти на уроках отримують наочну інформацію у вигляді відеофрагментів, фільмів про навколишнє життя.

Дуже ефективними можуть бути тести, кросворди при закріпленні вивченого матеріалу. Використання кросвордів, ілюстрацій, малюнків, різних цікавих завдань, тестів сприяють формуванню інтересу до предмета і, отже, позитивно впливають на якість освіти нечуючих дітей. Кросворди і загадки, що вводяться в урок, активізують мислення і мовлення дитини, допомагають успішніше вирішувати завдання особистісно-орієнтованого розвитку дитини.

На уроках математики за допомогою комп'ютера можна вирішити проблему дефіциту рухомої наочності, коли діти під керівництвом учителя на екрані монітора порівнюють способом накладання геометричні фігури, аналізують взаємини множин, вирішують завдання на рух, можуть бути організовані математичні розминки і самоперевірка.

На уроках літературного читання і розвитку мовлення, застосування ІКТ дозволяє використовувати різноманітний ілюстративно-інформаційний матеріал. Використання ІКТ на уроках для дітей з вадами слуху та мовлення допомагає розширити словниковий запас, полегшити процес запам'ятовування важких слів, особливо дієслів, зрозуміти зміст тексту.

Таким чином, інформаційні технології збагачують процес навчання і виховання, допомагають зробити їх більш ефективними, створюють більш продуктивну атмосферу на уроці, зацікавлюють учнів з особливими потребами, а також сприяють творчому розвитку учнів. Комп'ютер, звичайно, на уроці не може замінити живе слово вчителя, творчого спілкування, але може стати хорошим помічником. Підготовка до такого уроку стає творчим процесом. А яскравість, новизна комп'ютерних елементів уроку в поєднанні з іншими методичними прийомами роблять урок незвичайним, захоплюючим і незабутнім.

Література

1. Бондар В. І. Проблеми корекційного навчання у спеціальній педагогіці. К., 2005. 174 с.
2. Колупасва А. А. Інклюзивна освіта: реалії та перспективи: монографія. К.: Самміт-Книга, 2009. 272 с.
3. Синьов В. М., Коберник Г. М.. Основи дефектології: навч. посіб. К.: Вища школа, 1994. 143 с.